

KYNOLOGIN KYNÄSTÄ – helmikuu 2023

LATVIASSA ON VIREÄ PALVELUKOIRAYHDISTYS

Aivot höyryten **Zaiga**-vaimo pohtii joka päivä, mitä uutta voisi tehdä palvelukoirarintamalla. Hänellä riittää arsenaalia, sillä suunnilleen kaikki palvelukoira-asiat ovat hallinnassa ja on siten vertailukohtia suunniteltaessa tulevaisuutta. Zaiga on elämänsä aikana ehtinyt moneen - yleisen koiratietouden opiskelun lisäksi hän on kouluttanut mm. sirkuskoiria sekä pitänyt Carnikavan metsässä ihmisille ja heidän koirilleen kerhoja, joissa on opeteltu koirien hallintaa ja hoitoa. Zaiga on työskennellyt vuosia myös virkakoiralaitoksilla eli osittain jopa johtavana kouluttajana rajan ja tullin koirakouluilla ja johtajana Latvian poliisikoirakoululla, johon tehtävään hän erikoistui Saksan poliisikoiraaorganisaatiossa. Zaiga ylennettiin majuriksi hänen ollessaan Latvian poliisikoiralaitoksen johtaja.

Uudet asiat koirarintamalla kiinnostivat Zaigaa ja hän päätti tutustua myös vammaiskoiratoimintaan. Hän tiedusteli Virossa mahdollisuutta perehtyä opaskoiratyöhön siellä hiljattain perustetussa Viron opaskoirakoulussa. Virolaiset eivät kuitenkaan katsoneet vielä olevansa riittävän kokeneita perehdyttämään Zaigaa ja niinpä sieltä otettiin yhteyttä Suomen opaskoirakouluun, jonka avustamana Viron opaskoiratoiminta oli muutama vuosi aiemmin aloitettu. Tehtävä Zaigan perehdyttämisestä lankesi tietenkin minulle, koska olin peesariystävieni kanssa ollut aloittamassa ja kehittämässä opaskoiratoimintaa Tartossa.

Olin myös käynyt Latviassa muutama vuosi aikaisemmin Opaskoirayhdistyksen pääpeesari **Esko Palosvirran** kanssa tutkailemassa, olisiko siellä mahdollisuus aloittaa opaskoirien koulutus, kuten se aloitettiin Virossa. Onnistuimme hankkimaan Latviaan kolme nuorta saksanpaimenkoiraa, joita paikallinen kouluttaja **Aleksandr Kalakovs** ryhtyi kouluttamaan. Koirat valmistuivat jonkinmoiseksi oppaiksi, mutta sittemmin toiminta hyytyi varojen puutteeseen.

Jälleen kului kymmenen vuotta ja yhteistyö Zaigan kanssa alkoi kevättalvella 2011. Aluksi osallistuimme Viron opaskoiraharjoituksiin Tartossa ja sitten siirryimme Riian lähelle *Carnikavaan*, jossa Zaigalla oli nykyäänkin toiminnassa oleva koirahoitola. Jo Riassa havaitsin, että tämä uusi tuttavuus Zaiga onkin melkoinen epeli koirahommissa. Hän ei aluksi juuri piitannut antamistani ohjeista, vaan jäkitti vastaan ja toimi sitten omalla tyylillään, mikä minua joskus ärsytti. Mutta rankkojenkin harjoitusten jälkeen koira heilutti Zaigalle häntäänsä ja niinpä minunkin oli hyväksyttävä ”uusi käytäntö”. Vanhasta käytännöstä jäivät jäljelle mittayksikkönä kilometri, koiralle sopivat varusteet ja kulloisetkin sääolosuhteet (pakkasta ei yli 15 astetta) sekä koirien hyvä kohtelu – niillä pärjää ja tuloksena on toimiva koira. Kävelykilometrien määrän lisääntyessä syntyy aina vaan parempia oppaita. Zaiga on

laittanut jalkaansa mittarin, josta näkee kuljetut kilometrit. Joskus tuntuu siltä, että mittaria on vähän viritelty. Minun, jo hitaamman kävelyn, Zaiga on toistaiseksi vielä hyväksynyt.

Ensimmäinen harjoituskoiramme Latviassa oli labradorinnoutaja *Teodors*. Zaiga oli jo kouluttanut sille perustotelevaisuutta ja jatkoimme yhdessä harjoituksia Teodorsin ja parin muun Suomesta mukanaani tuoman koiran kanssa. Oli kevättalvi vuonna 2011 ja syksyyn mennessä Teodors oli jo aika hyvässä valmiudessa opaskoiran tehtäviin.

Koitti joulukuun 2011. Riian keskustan erääseen kauppakeskukseen kokoontuivat Zaigan ja minun lisäksi Teodorsin tuleva käyttäjä, sokeiden kuntoutuskeskuksen opettaja, **Aleksejs Volkovs**, Poliisikoirakoulun johtaja **Egils Vinogradovs** ja vapaaehtoistyöntekijä **Velga Zeknere** Teodors-koiran käyttöönottokatselmuksen merkeissä. Velga ja Egils oli houkuteltu mukaan mahdollisen vammaiskoirayhdistyksen perustamiseen liittyvissä asioissa.

Zaigan toimiessa liikkeenohjaajana kävelimme Aleksejsin ja Teodorsin perässä tunnin verran Riian katuliikenteessä, rakennusten ovista ja portaikoissa sekä seurasimme koiran hallittavuusliikkeiden suoritukset. Totesimme yhdessä Aleksejs'n ja Teodors'n yhteistyön sujuvan hyvin ja toivotimme koirakolle antoisaa tulevaisuutta yhdessä. Myös Zaiga sai liikkeenohjauksestaan tulevaisuusmaininnan eli hänellä ja hänen koulullaan tulisi olemaan loistava tulevaisuus!

Juotiin vielä kahvit ja ilmoitin minäkin Zaigan ja itseni astuvan yhdessä tulevaisuuteen eli avioliittosäätyyn seuraavan kuun 13. päivän perjantaina. Vähän näytti, että uskoako tuota. mutta uskottava oli.

Laskin hiljattain, kuinka monta opas- ja muita vammaiskoiria on valmistunut Zaigan koirakoululta viimeisten vajaan 12 vuoden aikana. Opaskoiria on koulutettu 24, avustajakoiria yksi Riiaan ja yksi Englantiin sekä yksi hypokoira on koulutuksessa diabeetikolle Liettuun. Opaskoiria on eläköitynyt tai muusta syystä poistunut käytöstä n, että käytössä on nyt 17 opasta. Koulutuksen loppuvaiheessa on nyt kolme opaskoiraa.

Latvian palvelukoirayhdistys (*Servisa Sūņu Bietrība TEODORS*) perustettiin pian Zaigan koirakoulun vammaiskoiratoiminnan alettua. Yhdistys on toiminut alkuvuosina tehokkaasti mm. varainhankinnassa, täydennyskoulutusten ja opaskoirakokeiden järjestäjänä sekä opaskoiratietouden levittäjänä. Yhdistyksen hallituksessa on koirankäyttäjien ja Zaigan koirakoulun edustus. Itse en ulkomaalaisena puutu virallisesti mihinkään päätöksentekoon, enkä myöskään ole yhdistyksen jäsen. Keskityn vain koulutukseen ja koirien hoitoon. Palvelukoira-sanana olen kuitenkin Suomessa ja Latviassa selittänyt tarkoittavan ns. vammaiskoiraa

emäntänsä tai isäntänsä palveluksessa. Kun taas palveluskoira on enemmän työkoira virkahenkilöiden käytössä ja harrastuskoirana palveluskoirakokeissa.

Juha Herttuainen